

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **předseda Okresního soudu v Českých Budějovicích**, se sídlem soudu Lidická 20, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 7. 2013, čj. 10 Na 42/2012 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Podáním ze dne 13. 9. 2012 se žalobce domáhal u Krajského soudu v Českých Budějovicích, aby zakázal žalovanému udělovat justiční stráži pokyny vyžadující, aby žalobce odložil kovové předměty, včetně pepřového spreje a podobného ochranného „nenebezpečného“ předmětu, a aby mu přikázal obnovit stav před zásahem ke dni, kdy pokyn „*došel sluchu justiční strážce OS*“. Dále žalobce požadoval, aby krajský soud určil, že doprovázení žalobce justiční stráží po budově okresního soudu bylo a je nezákonným zásahem a že kapesní nožiky, kapesní nůžky a jiné předměty nezpůsobivé ohrozit na životě, včetně intimních sprejů, jsou běžnou potřebou nejen v denním životě žalobce a požadavek jejich odnímání a odkrytí při každém vstupu do budovy soudu je nezákonným zásahem. Žádný právní předpis nepředjímá, aby osoba musela uložit do úschovy u justiční stráže třeba nůžky a ještě si při odchodu pamatovat, že je tam odložila.

2. Usnesením ze dne 3. 10. 2012, čj. 10 Na 42/2012 - 2, krajský soud vyzval žalobce, aby ve lhůtě 7 dnů zaplatil soudní poplatek za žalobu ve výši 2000 Kč. Toto usnesení žalobce převzal dne 12. 10. 2012. Usnesením ze dne 23. 10. 2012, čj. 10 Na 42/2012 - 4, krajský soud řízení zastavil, protože žalobce výzvě k zaplacení poplatku nevyhověl. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 5. 11. 2012.

3. Podáním ze dne 24. 10. 2012 žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků. Protože tato žádost byla podána ještě před nabytím právní moci usnesení čj. 10 Na 42/2012 - 4, krajský soud předmětné usnesení zrušil usnesením ze dne 3. 1. 2013, čj. 10 Na 42/2012 - 15 a přípisem ze dne 9. 1. 2013 vyzval žalobce k doložení jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrů ve lhůtě jednoho týdne. Usnesením ze dne 4. 2. 2013, čj. 10 Na 42/2012 - 19, krajský soud nepřiznal žalobci osvobození od soudního poplatku a usnesením ze dne 19. 2. 2013, čj. 10 Na 42/2013 - 24, opět vyzval žalobce, aby ve lhůtě 7 dnů zaplatil soudní poplatek za žalobu. Kasační stížnost proti usnesení čj. 10 Na 42/2012 - 19 Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 14. 5. 2013, čj. 4 As 49/2013 - 10.

4. Usnesením ze dne 4. 7. 2013, čj. 10 Na 42/2012 - 38, krajský soud opět vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 7 dnů. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 15. 7. 2013. Usnesením ze dne 24. 7. 2013, čj. 10 Na 42/2012 - 40, krajský soud řízení zastavil, protože žalobce nevyhověl výzvě k zaplacení soudního poplatku. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 26. 7. 2013.

5. Podáním ze dne 26. 7. 2013 žalobce opět požádal o osvobození od soudních poplatků. Toto podání žalobce učinil elektronickou formou bez elektronického podpisu a nepotvrdil jej v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud vyhodnotil předmětné podání jako podání, jímž se disponuje řízením, protože žalobce žádal o zahájení řízení o osvobození od soudního poplatku, proto k podání nepřihlížel. O tomto postupu učinil krajský soud úřední záznam.

II.

6. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností, ve které namítl libovůli a šikanu ze strany krajského soudu.

III.

7. Nejvyšší správní soud předně připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudu svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012 - 11, všechna citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, ale pro samotné vedení sporu (viz např. rozsudek ze dne 7. 6. 2012, čj. 2 As 82/2012 - 13).

8. V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni vydání tohoto rozhodnutí již více než 800 spisů, kde žalobce vystupuje v pozici stěžovatele či navrhovatele. Jen od počátku roku 2013 do 9. 8. 2013 napadlo k Nejvyššímu správnímu soudu 233 věcí, v nichž žalobce vystupuje jako účastník řízení, přičemž k těmto datu jich bylo vyřízeno, resp. rozhodnuto 179 (42 řízení bylo zastaveno, 16 věcí bylo odmítnuto, 77 zamítnuto, pouze ve 2 případech zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, zbývající věci byly vyřízeny jiným způsobem). Z evidence zdejšího soudu je dále patrné, že množství žalobcem vedených sporů se v průběhu času zvyšuje. Pro srovnání lze uvést, že v roce 2008 bylo u Nejvyššího správního soudu vedeno „pouze“ 22 věcí, v nichž žalobce vystupoval jako účastník řízení, v roce 2010 to bylo 65 věcí a v roce 2012 již 312 věcí. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě

neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je sériovost a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů.

9. Stěžovatel vytkl krajskému soudu především libovolný a šikanozní postup v řízení, neuvedl však námitky, kterými by se snažil vyvrátit rozhodný závěr krajského soudu, že přes výzvu soudu nezaplatil soudní poplatek ve lhůtě stanovené soudem. Nejvyšší správní soud nevyzval stěžovatele k odstranění vad kasační stížnosti, protože při předběžném posouzení zjistil, že v posuzovaném případě je stěžovatel opět veden snahou vést „*spor pro spor*“ (srov. zejm. usnesení ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 130/2012 - 10, a usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. I. ÚS 1632/13, jímž ústavní stížnost stěžovatele odmítl). Vznesené námitky *prima facie* nemohou být důvodné a kasační stížnost je zcela zjevně bezúspěšná. Stěžovatel pouze namítl, že pro osoby v hmotné nouzi musí být stanovena „*náramně dlouhá*“ soudcovská lhůta a že nemohl předmětnou lhůtu splnit, protože justiční stráž vyžaduje při vstupu do budovy soudu, aby osoba nevstupovala se zavazadly s kovovými zipy nebo s nůžkami, a považuje tak budovu soudu za prostor letiště nebo letadla.

10. Navíc zdejšímu soudu je z úřední činnosti známo (srov. např. věci vedené pod sp. zn. 8 As 71/2012 nebo sp. zn. 8 As 79/2012, srov. také rozsudek ze dne 21. 3. 2013, čj. 8 Aps 7/2012 - 16), že neplněním výzev k zaplacením soudního poplatku a opakovanými žádostmi o osvobození od soudních poplatků stěžovatel rozehrává písemný „*ping pong*“ mezi ním a správními soudy, který prodlužuje řízení o žalobě nebo kasační stížnosti o několik týdnů až měsíců. Stěžovatel zpravidla požádá o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti a následně o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi, resp. o povolení splátek soudního poplatku. Nejvyšší správní soud však tyto žádosti zamítne z důvodu svévolného uplatňování práva stěžovatelem a jeho obstrukčnímu přístupu k vedení řízení (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 71/2012 - 13, a ze dne 4. 10. 2012, čj. 8 As 71/2012 - 22, která byla stěžovateli doručena a jejich obsah je mu proto znám). Výsledkem řízení pak obvykle bývá jeho zastavení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. též výše uvedenou statistiku o počtu zastavených řízení). Tímto způsobem stěžovatel postupoval ostatně i v řízení před krajským soudem v nyní posuzované věci, kdy opakovaně neplnil výzvy k zaplacení od soudního poplatku ani výzvu k doložení majetkových poměrů a opakovaně žádal o osvobození od soudních poplatků (viz výše body 2 až 5).

11. Nejvyšší správní soud si je vědom znění čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo na soudní ochranu. Okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje svá práva (a to zejména právo na soudní ochranu), však nelze považovat za výkon subjektivního práva v souladu s právním řádem. Chování stěžovatele naopak naplňuje znaky zneužití práva, které zdejší soud vymezil např. již v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, čj. 1 Afs 107/2004 - 48, č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „*situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené*“. K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích

hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, čj. 1 As 70/2008 - 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, a v něm uvedená judikatura). V této souvislosti lze rovněž připomenout rozsudek ze dne 30. 12. 2010, čj. 4 As 38/2010 - 43, ve kterém Nejvyšší správní soud poukázal na model fungování občanského sdružení, založený na opakovaném podávání žádostí o osvobození od soudních poplatků, tj. nákladů, které při jeho činnosti zpravidla vznikají a s jejichž vznikem musel vědomě počítat. Neexistují-li pro takové jednání legitimní důvody, je třeba jej považovat za zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s. Uvedený závěr prošel testem ústavnosti u Ústavního soudu a obstál (viz usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. I. ÚS 1131/11).

12. Stěžovatel obecně zneužívá práva na soudní ochranu, jak bylo zmíněno výše, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Podstatná je pak skutečnost, že toto zneužití lze dovodit i v nyní posuzované věci – a toto rozhodnutí tedy nevede k budoucímu paušálnímu odmítnutí jakéhokoliv podání, jímž by se stěžovatel obracel na soud. Shora předestřený postup představuje pouze materiální korektiv formálního pojmání práva na soudní ochranu v souladu s principem ekvity (spravedlnosti) a bude vyhrazen zcela výjimečným případům, u nichž se běžný procesní postup bude jevit jako zcela neefektivní, a současně bude zcela zjevné, že kasační stížnost nemůže být úspěšná. V tomto ohledu tedy bude třeba dbát zvýšené opatrnosti a pečlivě se seznámit se skutkovými i právními okolnostmi případu stejně jako v ostatních věcech.

13. Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že netrval na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele, protože předmětem posouzení bylo rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za řízení před krajským soudem. Požadavek, aby stěžovatel dostal těmto povinností, by vedl k řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení o této kasační stížnosti a nesvědčilo by ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení (obdobně viz např. rozsudek ze dne 13. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007 - 77).

14. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) za použití § 120 s. ř. s.

15. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

JUDr. Jan Passer
předseda senátu